

Nr 397.

Godkänd av första kammaren den 18 juni 1840.

Godkänd av andra kammaren den 18 juni 1940.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till statliga åtgärder för tryggande av vedproduktionen m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(Statsutskottets utlåtande nr 217.)

Till Konungen.

I en den 3 maj 1940 dagtecknad proposition, nr 248, har Kungl. Maj:t, under åberopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över folkhushållningsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att *dels* till Omkostnader i samband med inköp och inlösen av ved för budgetåret 1940/41 under elfte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 2,000,000 kronor, *dels* till Ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid vedavverkning för budgetåret 1940/41 under elfte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 150,000 kronor, *dels ock* till Reglering av vedproduktionen för budgetåret 1940/41 å kapitalbudgeten under fonden för förslag till statsverket anvisa ett reservationsanslag av 47,000,000 kronor.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehaft de två likalydande motionerna I: 210 och II: 267, vari hemställts, att riksdagen måtte uttala, att riksdagen förutsätter ej mindre att den av propositionen berörda arbetskraftens intressen ägnas noggrann uppmärksamhet från vederbörande statsorgans sida än även att det likartade förhållande, som föreligger beträffande betodlingen, och det ingripande, som på detta område skett, beaktas vid övervägandet av vilka åtgärder, som av omständigheterna kunna bli påkallade på nu ifrågavarande område.

Såsom av den i statsrådsprotokollet lämnade redogörelsen framgår har vedbehovet för bränslesäsongen 1940/41 beräknats uppgå till 16 miljoner kubikmeter. Därest importen av fasta bränslen på grund av oförutsedda förhållanden skulle komma att ytterligare nedgå, kunde vedbehovet komma att stiga utöver den sålunda angivna myckenheten. För att täcka den

eventuella bristen har räknats med att ersättningsbränslen eller ved från de avverkningar, som måste komma till stånd under budgetåret 1940/41, skulle tagas i anspråk. Riksdagen är liksom departementschefen medveten om att osäkerhet måste vidlåda ifrågavarande beräkningar. Nu pågående avverkningar beräknas emellertid av industrikommissionen och vednämnden giva till resultat, att en vedtillgång på omkring 16 miljoner kubikmeter skall bliva disponibel för bränslesäsongen 1940/41. Riksdagens vederbörande utskott har under hand från vednämnden införskaffat dels sammandrag över vedavverkningar intill den 1 maj 1940, dels ock uppgift angående avverkad kvantitet brännved i procent av beräknad avverkningskvantitet för skogsägargrupper, avseende perioden den 1 juli 1939—den 1 maj 1940. Av uppgifterna framgår, att avverkningen i vissa län och beträffande vissa skogsägargrupper varit förvånansvärt låg i förhållande till den beräknade avverkningskvantiteten. Det har icke varit möjligt för riksdagen att bilda sig en närmare uppfattning om orsakerna härtill, men riksdagen har likväl icke velat underlåta att fästa uppmärksamheten å de sålunda förekommande avsevärda variationerna beträffande olika län och skogsägargrupper.

För säkerställande av landets behov av vedbränsle för bränslesäsongen 1941—42 har departementschefen utgått ifrån att en väsentligt större kvantitet blir erforderlig än den för bränslesäsongen 1940/41 beräknade och har godtagit den av industrikommissionen och vednämnden härför beräknade myckenheten av 25 miljoner kubikmeter ved för avsalu. Riksdagen delar departementschefens uppfattning att i denna kvantitet böra få inräknas även vissa myckenheter massaved och kolved, vilka dock ej utan särskilt medgivande skulle få användas annat än för bränsleändamål. Vidare anser riksdagen i likhet med departementschefen försiktigheten bjuda, att avverkningskvantiteten icke fastställs för hela avverkningsperioden, utan uppdelas på två tidsperioder, omfattande senare delen av år 1940, respektive förra delen av år 1941, för vilka avverkningskvantiteten preliminärt synes böra bestämmas till 10 miljoner kubikmeter, respektive 15 miljoner kubikmeter.

Departementschefen har erinrat om, att de åtgärder, som från statens sida vidtagits för främjande och stödjande av vedproduktionen, bestå i statsgaranti för ved och utlämnande av lån till skogsägareförening, ansluten till Sveriges skogsägareföreningars riksförbund, för förskottering av avverkningskostnad för ved, vartill jämväl numera kommit möjlighet att tvångsvis förmå skogsägare att avverka ved till avsalu enligt i ämnet utfärdad lag den 12 april 1940. Riksdagen är ense med departementschefen om, att de hittills förekommande formerna för statens medverkan i berörda avseenden alltjämt böra upprätthållas.

Vidkommande låneverksamheten har, såsom av propositionen inhämtas, Sveriges skogsägares riksförbund framfört önskemål om att gällande be-

stämmelser i ämnet måtte jämkas så, att lån kunde lämnas till skogsägareföreningarna, utan att lånen därvid skulle vara bundna till vissa angivna personer, varjämte förbundet, som ansett den föreskrivna räntan av 4 procent för hög, ifrågasatt om ränta över huvud taget måste beräknas. Departementschefen har icke ifrågasatt någon ändring av bestämmelserna i den av riksförbundet föreslagna riktningen samt vidare funnit räntefoten alltjämt böra bibehållas vid nuvarande nivå. Riksdagen ansluter sig till departementschefens ståndpunkt i dessa avseenden.

Riksdagen godkänner departementschefens förslag angående de allmänna föreskrifterna för statsgaranti för ved. Det torde alltså få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela erforderliga föreskrifter i fråga om garantipri- serna och om de vedsorter, som skola omfattas av garantien, ävensom bestämma giltighetstiden för meddelad garanti.

Emot de av departementschefen gjorda anslagsberäkningarna för nästa budgetår beträffande här ifrågavarande anslag till Omkostnader i samband med inköp och inlösen av ved, till Ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid vedavverkning samt till Reglering av vedproduktionen, uppgående till respektive 2,000,000 kronor, 150,000 kronor och 47,000,000 kronor har riksdagen icke funnit något att erinra.

Vad slutligen angår de i motionerna I: 210 och II: 267 framställda yrkan- dena får riksdagen framhålla, att lönerna till den i vedproduktionen syssel- satta arbetskraften givetvis böra stå i skäligt förhållande till det rotvärdes- pris, som erhålles av vederbörande leverantör, vadan en uppgång i nämnda pris därför även bör påverka arbetslönerna. Riksdagen vill i detta samman- hang understryka vikten av att lönesättningen på ifrågavarande område blir lämpligt avpassad, även med hänsyn till det intresse ur hela samhällets synpunkt, som under rådande förhållanden föreligger för vedproduktionens programenliga bedrivande.

Under återopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen *dels till Omkostnader i samband med inköp och inlösen av ved* för budgetåret 1940/41 under elfte huvudtiteln anvisat ett *förslagsanslag* av 2,000,000 kronor, *dels till Ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid vedavverkning* för budgetåret 1940/41 under elfte huvudtiteln anvisat ett *förslagsanslag* av 150,000 kronor, *dels ock till Reglering av vedproduktionen* för budgetåret 1940/41 såsom kapitalinvestering i fonden för förslag till statsverket anvisat ett *reservationsanslag* av 47,000,000 kronor.

Stockholm den 18 juni 1940.

Med undersåtlig vördnad.